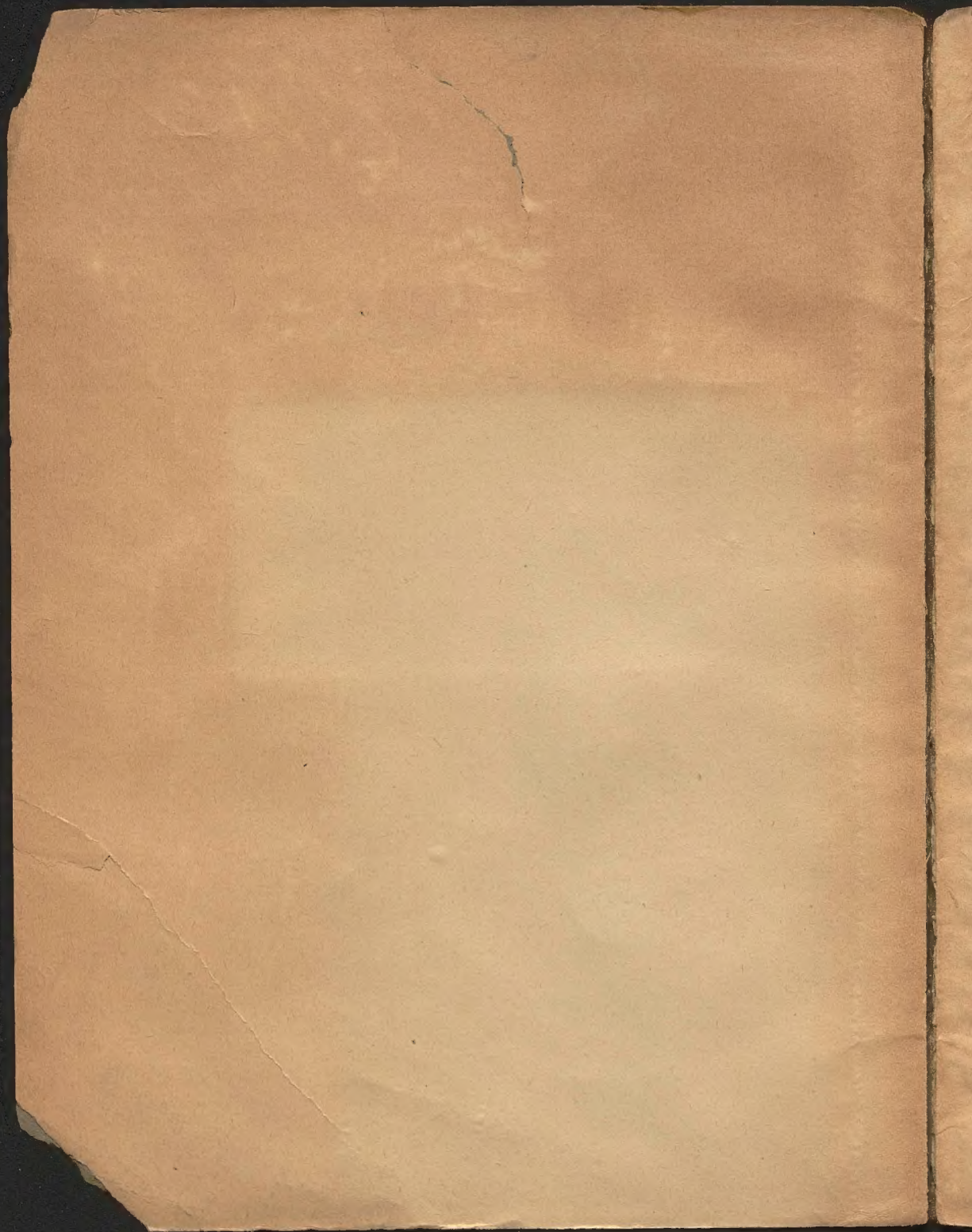
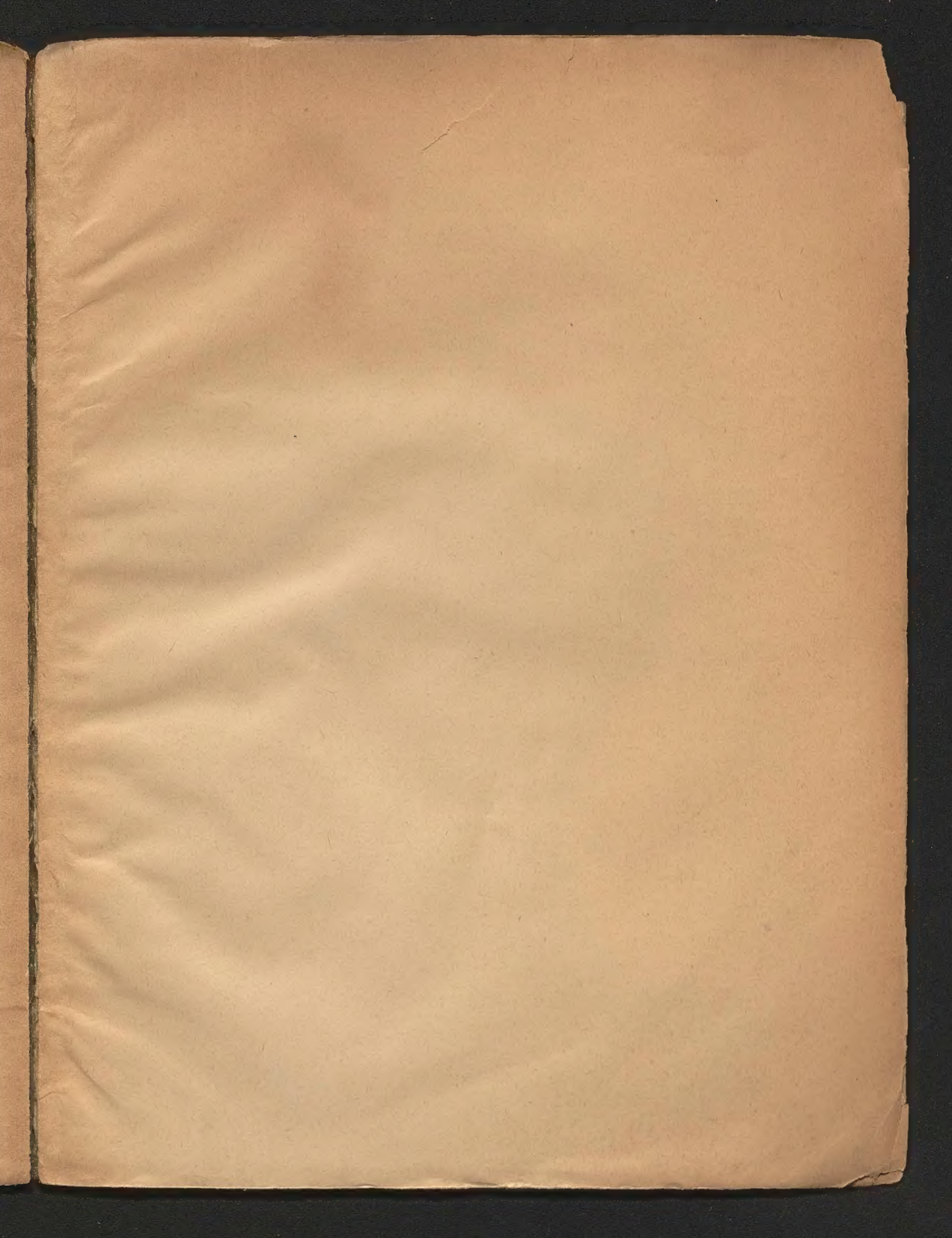

N. Inv. 5577.

11
m
2
de
E
si
P
P
D
m
p
cla
m
os
ru
lib
R
Id
P
at
ta
ran

†

De Festorum Latinorum et Ruthenicorum celebratione.

Latini Festa in Synodo Petriconiensi Anno Dni
1607. sub titulo De promulgationibus a Concilio
tribus faciendis, celebrare tenentur

Etiam exites inter Latinos, dies Festos de precepto eius-
dem Latine Ecclesie servare tenentur. Ita decrevit
Clemens VIII. Pontifex Maximus ex sententia Sacrae
Congregationis super Reformatione Rectorum ac observa-
ti mandavit Roma in Palatio Montis Quirinalis apud
S. Marcum die tertia Mensis Augusti Anno Dni 1595.
Pontificatus sui anno quarto.

Declatur primo. Leo X. ad supplicationem Sijis-
mundi Præsi Polonie Regis per Joannem Lascki Archie-
piscopum Gnesienem statuit decrevit ordinavit et de-
claravit, Praelatos ordinarios et Rectores Parochiali-
um posse concedere licentiam per se vel suos Vicari-
os exercendi labores et opera servitia hominibus
ruralibus, ut possint evitare damna in fructibus rura-
libus. Ita diserte est in Bulla Leonis X. sub Dat.
Roma apud S. Petrum Anno Domini 1515, Quinto
Idus Augusti, Pontificatus sui Anno tertio.

Potest igitur Rectoribus Ecclesiarum dari licentia
ut homines rurales possint die Festo metere frumen-
ta, colligere alia legumina, arare, seminare, tunc-
rare, fenum colligere, et alia huius generis, quando
probabiliter

probabiliter esset periculum. (ut. temporis pluvion). Si uir
fert Thomas Zeinla in sua Praxis Episc. in dictione
sta. Ad tertium.

Similes causas ex quibus possit concedi talis licentia
Prælati Ordinary, Ecclesiarum, Parochialium Rectorum
possunt declarare, Hæc enim eorum arbitrio fiunt, et be-

Declaratur 2do. Prælatos eisdem et Rectoribus
pro evitandis scandalis non posse talem concedere licen-
tiam laborandi in Festis maioribus in Bulla Leonis
X. enumeratis videt. Festo Circumcisionis, Epiphaniæ, Ide-
schalis, Pentecostes, Ascensionis Domini ac Pentecostis
Assumptionis B.M.V. nec non Nativitatis S. Joan-
Baptista et Natalis Beatorum Petri et Pauli Ap-
olorum et celebrante Omnium Sanctorum

Declaratur tertio. Indultum istud Apostolicæ
sedis non pertinere ad mechanicos in Civitatibus ce-
pidis Artifices, quia indultum hoc de ruralibus hoc
Eius loquitur, et de evitandis damnis in fructu
ruralibus, Ergo ad artifices non potest periri qui non
cupantur circa fructus agrorum rurales. Inuit
hoc agricolis competit prius legem generalem
effectu, dum eorum a lege generali statuit
Privilegium Divi 3 Lex generalis de Festis seu sabbat
mulgata est à Deo Exodi 34 versu 21, ubi speciatim
mentio araturæ et messis. Cessabis (inquit) nec
tuum) proficere ad arandum et metendum, tamen
hæc vocet privata utilitas, sic enim vulgata editio
Hebraicæ textum declaratur et illustratur.

Si privilegium igitur agriculis ad evitanda ruralia da-
tionum concessum non debet a Sutoribus, Sartoribus alijsq[ue]
eius generis artificibus trahi in exemplum inde regu-
lam. Quod alicui. De reg. iur. in 6.

Deinde, quia qualitas in decreto requisita verificari
debet, ut habeat locum dispositio decreti Ioan. And.
in cap. 1. per illum textum De homic. in 6. Refert
et sequitur Bald. in l. Si quis, Non dicam n° 8. C. De
Episc. cler. ubi propter non probatam qualitatem Assa:
prius quidam accusatus evasit penam mortis,
Idem Bald. in l. Qui ad curia C. De appell. Decies
cons. 64 n° 6 vers. Ad hoc enim Nemo aut negare po-
test qualitatem rusticam huius causam finalem da-
tionum ruralium in decreto Leonis X specifica-
tam verificari non posse in artificibus. Unde certi
exploratis iuris est, artifices diebus festis ex præ-
cepto Ecclesie laborare non posse, ipsosq[ue] artifi-
ces hoc tam Romanos quam Ruthenos graviter puniendos
accesse pro violatione Festorum

Declaratur 4to. Dum enim Leonis X Papa in:
cultum ad hanc verba (cultu tamen religionis no-
n contempto) praeul dubio prohibet sacrosancta Missa
sacrificium prius celebrari, ut præcepto Ecclesie
satisfiat. Parochus itaq[ue] a Parochianis requiri
consulit debet, an sit iusta causa, ut rustici la-
borare possint die Festo, et cognito quod iusta
causa sit, eis denunciare debet ut ante gel-
post ortum solis statim ad pulvum conveniant in

templum, ubi recitatis et cantatis sacris et concione au-
ta ad ruralia opera et servitia cant.

His quae iam brevissime dicta sunt consentaneum
Rutbenis agros colentibus nullum praerudicium fieri
dum illis à Sede Aplica necessitas imponitur. Feste
Romanae Ecclesiae celebrandi, quia eorundem agri
stium Populos seu Parochi possunt ipsis ex quodam
ris concedere laborandi licentiam, dummodo Feste
excepta non violentur à iis

Nec obstat quod praeter Romam Ecclesiae Feste
etiam ritus more institutos, Inacorum, quos Rut-
ni sequuntur festa observare debeant, et sic R.
mana et Ruthenica Feste celebrando parum lat-
poris superent ad arandum et metendum alia ren-
similes functiones, Manifestum enim est Ruth-
thenos qui unionem suorum Vladicorum Populorum
sequuntur et sua Feste et Romana celebrant
posse sine damnis ruralibus, id quod aperte positi-
batur ex dierum festis impediri ex numeris
quatuor precipuorum quibus aratur et metitur
menstruum, In mense siquidem Aprili Rutheni tō
festa solennia hnt 1. Georgii, 2. Maii 3. et Pa-
tri Apostoli. In Romano autem Calendario soli-
S. Adalberti fit solemnitas.

In mense Maio Rutheni habent Feste 1. Ioan-
Evangelista 2. Simonis Zelote Apostoli. 3. Con-
tine Matrisq. eius Helene. In Romano autē
lendaris alia tria reperiuntur 1. S. Philippi
et Jacobi 2. Inventionis S. Crucis 3. et S. Stanislae

In men

In mense Iunio Ruthenorum Festa sunt quinq; 1. Iohannis
2. Bartholomaei 3. Apostoli Iuda 4. Natiuitatis S.
Iohannis Baptistae 5. Petri et Pauli. Romanum Ca-
lendarium duo tantum Festa habet. Natiuitatis
S. Iohannis Baptistae et S. Petri et Pauli.
In Iulio Rutheni celebrant Festum S. Eliae Prophe-
tae Romani quatuor 1. Visitationis B. M. V. 2. Mar-
iae 3. Mariae Magdalene 4. Iacobi Apostoli.
In Mensis Augusti Festa Rutheni celebrant tria.
S. Matthaei Apostoli 2. Dormitionis B. M. V. 3. Decol-
lationis S. Iohannis Baptistae. Romani item tria 1. Lau-
rentii 2. Assumptionis B. M. V. et Bartholomaei
In Septembrio (a quo Rutheni sumunt noui anni exor-
dium) quinq; Festa celebrant 1. Natiuitatis B. M. V.
2. Exaltationis S. Crucis 3. Conceptionis S. Iohannis Ba-
ptistae 4. Prestanlenie forte translationem S. Iohannis Ba-
ptistae 5. Bohestawa. Romana ecclesia tria festa
celebrat 1. Natiuitatis B. M. V. 2. Exaltationis S. Crucis
3. Matthaei Apostoli.

Patens menses omitto, in quibus nec aratur nec me-
ditur gradiano nae cursu. Quod pertinet ad Festa
mobilia, sciendum est Pasche festum in Calendario
Romano duobus tantum mensibus vixit Martio et
Aprili post correctionem Calendarum celebrari. Ru-
thenicum Pascha in solis item dubbis venire vixit
in Aprili et Maio mensibus. Inde fit quod propria
emeritati imputare debent, si quae impedimenta
in arando et seminando his mensibus patiuntur

Nullam enim iustam rationis consonam causam habere
afferre possunt, cur Calendarij correctionem non debeant
capere, quam ipsa Ducalis et Regalis Præsentia hærent
secta, politius adducta rationibus in Regni Constitutio-
nibus expressis recipit. De sanctitate inagni Constantin
Magni piæ Russi sentiunt eius Festum celebrant in
lenn in Mense Maio, eiusdem tamen epistolam ad
entales de Pascha festo una die cum Romana Ecclē
celebrando sequi volunt. Si celebrare eius festum de tri-
ctat, cur imitari et obsequi piget? Et ne ignorantia
prætexant, hanc ipsam epistolam Felix Lembrowski
ex Theodori Episcopi Græci lib. 1.º cap. 10. in Poloni
idiona egregie transtulit in suo contra Lathorum
recti Calendarij cum Ruthenis hostem speculo, Pule
illa epistola Constantini Imperatoris et efficaciss
rationes continet, quæ et barbarorum mentes convinc
eius unionem sanctam persuadere possent. Hunc
ca ratio Summi Pontificis Clementis VIII. ad hoc ip
sufficiat Quia Rutheni in Russia, Mothunia, alijs
us Regni Polonia locis manentes, existunt inter
nos, Ergo dies festos de præcepto eiusdem Ecclē
uare tenentur. Ego ipse audiui B^{is}um olim Dom
Hippatium Pocię Wladicam Wlodimirię cum in
noo Bresten referet sua legationis officium, qui
sam Regis Commissarij ibidem referebat, se interroga-
se Pontificem, an correctum Calendarium suscip
tearentur et Pontificem videri. Si Rutheni in Po-
lonia seorsim in aliquo Ducatu (qualis est Muscovia)
habitant, posse eis vetus Calendarium retinere,
Dñs Hippatius interroganti Pontifici respondit
ne una

ferre nam quidem bonum talem reperiri
gante est ut sit aliquis Ducatus; Pontificum
etentionem utrumque veteris Calendary con
stitui posse: Videant hic Hebræi et Episcopi
stant in verè sequantur Apostolica sedis iudicium, qui
m adis quas rationes publicandæ turbam et seditio
Occidentia narrant, cuius metu se non posse tunc
m detractionem Calendary Gregory XIII. veli recon
ntia fluxim observare pretendunt. Certè est in ore
vov populi id quod suis Israelitis Elias sanctus dicebat
Polong Basilei Deus, sequimini illum, si Dominus est
sum Deus sequimini illum. Ita si Patriarcha Constantino
Pule sitanum est Vicarius Christi in temis, sequimini illu
aciam. Romanus Pontifex Vicarius est Christi et Successor
omniū et huius sequimini illum. Ut quid claudicatis super duos
vno et baries. Lib. 3. Regum cap. 18. d. In hebraico textu
tur ipse legitur lib. p. cap. 18. versu 21. Vique vos clau
ysp. Vicantes super duas cogitationes. Dictio Chasseaph
er. Derivatur à hassaph quæ significat Ramum, et
leno metaphoricè cogitationem, quæ se habet ad cor sicut
Dni. ut ramus ad arborem. Cum igitur certis certius sit, Ram
um in seros permistos esse Latinis, cur tanto tempore non se
qui igitur Calendarium correctum? cur Lætionem Ponti
teno? quæ non statuitur? quæ maxime scandali evitatio
scrip nem considerat. Nam et Innocentius Pontifex
in Max in suis ad Decretales Commentarijs super cap.
thosum secundum De temp. ordia. scripsit Presby. id
nere, cum uxoratum ritus Iudei si longam moram cum
vndi prore inter Latinos vult habere non esse tolerand
vna

scandalum Abbas quoq. Lanorm. in cap. 2 De
pō notabili ait Teneri aliquem ius suum indi ass
relinquere propter scandalum evitandum, et in
casus triginta duos enarrat Felix in cap. De App
no 2. De pœcip. Quanta vero scandala sint in su
nis Ruspia, Wolhina, Podolia alijsq. vix expli te se
cari potest, quæ si Apostolica sedi ab Ordinarijs re: mon
terentur, maiores vberioresq. fuctus istius vnio: ven
nis caperet vniuersalis ecclesia quam hucusq. capit. con
Nam generalij loquendo, Omnes festiuitates Sacrorum
lium maiores et minores amittimus, qua ex re et
m ipsi infideles occasiones sumunt blasphemandi
nom. et fidem Christianam. Hoc scandalum etiam
Concionatores passim fouent, prædicantes Ruteni
non teneri ad obseruationem Festiui Ponape ieiunij et
id quod manifestissime repugnat Pontificis Max
Cuius in principio posita est Decisiō; et inde infe
rant vnumquemq. Catholicum posse diebus festis cond
cere operarijs Rutenos ab arand, metend, ali
ndue quodpiam seruile opus exerendū, non con
lesando verba legis diuinae supra allegata Exod
34 versu 21. nec certam iuris communis regulā dicentē
qui facit per alium, est perinde ac si faceret per
se ipsum. Quasi igitur non teneatur interdicto; Quid
vique debeat de possessione per alium; aut non si
uers hominū qui occidit per alium, aut qui Cleri
verberat per alium, non sit excommunicatus cum exe
tamen aliud decisiū sit in l. 1. § De iur. D. De iur
vict et vi arm. et in l. Non ideo De accus. et in cap. Ex

Mulieres

De iuribus & Partibus Regni...
india asserta potest (atque) non excusare
in eius Papa in sua Bulla quae incipit
Huic Apostolatus officium vocat tales consuetudo
et in suis prauis) et proinde quando est corruptela
ex parte in dicitur consuetudo etiam ex cursu temporis
re morabilis iuxta glossam ceterum receptam in cap.
verbo Non existit De consuet. l. n. 6. Quamquam
capitulum consuetudinem etiam ante Bullam l. v. no-
tum turpe valere docet Annotatio in cap. 62 P.
Reapolutano M. Antony Episcopi Montis. M.
Quidquid plene Doctores dicunt. Unde idem
tenuis in d. sola praxi dicit quod in d. River.
nitate Reap. ex edicto dicta fuisse laici non
festa tenentur solvere libras centum car.
et in subsidium imponi pena excois, et talis exco-
tio fit per executores officij spiritualis, Et is ipse
bit ibidem in cap. 13. in fine. Officium spirituale
se con laicos non observant dies festos procedendo
penam pecuniarum, et quod officiales laici non
possunt se intromittere. Hoc ipsum facere videtur
in Regno Polonia posse probatur Statuto Sigismundi
di Primi Cracoviae Anno Domini 1543. Et quamvis loci
statutio Sigismundi Augi videtur suspendisse vi-
excois, Synodus tamen Provhiz Anno 1607. sub
tit De iurisdione Ecclesiae capitula exceptis tales
sunt coherere certo confessa si brachium seculare
cum executionem facere velit vel non possit Deum
De sum eam factum re
cap Ex praemis infero male quosdam seculares

...congrua, res...
...penam pecuniarum trium sexagenarum
...sibi applicandam et penam carceris per
...sustinendam et de facto executi sunt
...multas huiusmodi ne Episcopi quidem pro se exig. huiusmodi
...has habituri sunt Deum ipsum ultorem ut scri:
D Thom. Zerola in sua Praxis Episcopi in verbo Festa
... Nam multas pecuniarum Sacri Conventus Ind. in l.
ap. 3. In causis locis pps in civitate vel oppido ex
...bus, eo ipso quod exactae fuerint applicandas
...ceverit. Nam ipsum in suo cam. statuit in sex.
20. 14. ubi pecuniarum multas fabrice ecclesie
...t per loco arbitrio Episcopi applicare iubet
... cap. 1. Si quis autem ibi. Fabrica Ecclesie

et pauperibus loci erogare.
... et quolibet manifesti iuris est. Quibus
... Catholicos Romani ritus habitant, obligatos
... ad celebrationem functionum rusticarum, quae fiunt in
...do, metendo et faciendo alia opera ruralia, tu
...ando celebrantur Festa Romana ecclesie idq. sub
...lo indulti a Leone X. Provincie nre in qua degin
...cessu, et violatores Festi etiam Ruleris esse
...iandos ad instantiam Parochi panis pecuniarum vel
...is Catholicos aut Romani ritus etiam pena excom
...nitionis idq. in subsidium, Officia sacculana mul
...s exigere posse, sed eas sibi usurpare non posse
... et exegerint ad restitutionem eandem cogendos ep

ma
ber
unt
them
er:
sta
ke
ex
das
Sep
che
bet
eise
uthe
elos
t in
tu
sub
egin
he
vel
ecom
ut
se
rep

